

**Euroopa Arstide Liitude Foorumi ja Maailma Tervishoiuorganisatsiooni seisukoht
arstide autonoomia küsimuses (Tel-Aviv 1999)**

Euroopa Arstide Liitude Foorum ja Maailma Tervishoiuorganisatsioon

taaskinnitades, et arstide esmane kohus on oma patsientide ravimine;

tunnustades, et garanteeritud professionaalne autonoomia annab arstile võimaluse täita nii oma kutsealast vastutust patsientide ees kui ka arstkonda suunava eetikakoodeksi nõudeid;

nõustudes, et vastav kutsealane vastutus eeldab garanteeritud usaldusväärset ja läbipaistvat eneseregulatsiooni arstkonna enese poolt;

rõhutades, et nii üksikarst kui kogu arstkond arvestab kogu ühiskonna struktuuri, ressursside ja kultuuriga;

taaskinnitades, et arstide kui (sõltumatu) kutse esindajate eneseregulatsiooniprotsessi osaks on vastutamine iga arsti poolt osutatava ravi kvaliteedistandardite kehtestamise eest;

nõustudes, et ühiskond, andes arstidele professionaalse autonoomia, eeldab ka sellest tulenevat vastutuse võtmist arstkonna poolt ning sellel põhineb vastastikune ühiskondlik usaldus;

viidates Maailma Arstide Liidu seisukohtadele professionaalse autonoomia ja eneseregulatsiooni (Madriid 1987) ning patsiendi õiguste (Lissabon 1981 ja Bali 1995) osas;

võttes arvesse, et arstide autonoomia on ohus, kui kutsealast vabadust piiratakse kulutuste ohjamise või majanduslikel põhjustel normeerimise eesmärgil, vaatamata sellele, missuguses Euroopa osas see toimub;

juhtides tähelepanu Kesk- ja Ida-Euroopa ning taasiseseisvunud riikide arstide murele, et arstkonda puudutava seadusandluse revideerimine peab kehtestama arstidele professionaalse autonoomia;

Peab oluliseks, et seadusloome, mis reguleerib litsenseeritud arstide tegevust, peab arvestama järgmiste kaalutluste ning põhimõtetega, mis tulenevad arstide osast ühiskonnas:

- a) arstid vajavad professionaalset autonoomiat kliiniliste otsuste tegemiseks diagnoosimisel ning patsientide ravimisel ja põetamisel,
- b) vajalik professionaalne sõltumatus põhineb ühiskonna usaldusel arstide vastu,
- c) kaitstes patsientide huve, on arstid kohustatud täitma oma töös kutsesaladuse hoidmise nõuet, ja see õigus peab kajastuma vastavas seadusandluses,
- d) kõigil arstidel peab olema õigus iseseisvalt praktiseerida (selles küsimuses ei saa MTO seisukohta võtta põhikirjalistel kaalutlustel),
- e) arste ei tohi karistada ei rahaliselt ega ka muul moel, kui nad tegutsevad patsientide nimel, võimaldades
 - võrdset ligipääsu efektiivsele ravile,
 - adekvaatseid ressursse arstile patsientide raviks,
- f) seadusandlikud sätted ei tohi sattuda vastuollu Rahvusvahelise Meditsiinieetika Koodeksi sätetega.

Foorum pöörab ka edaspidi tähelepanu selle dokumendi täiustamisele.

(Indrek Oro vaba tõlge)